

Argentina je na koljenima. Socijalni nemiri, temeljeni na neuspješnoj ekonomskoj politici, rastu iz dana u dan. Ima, nažalost, i ljudskih žrtava. Monetaristički pristup uvijek stvara ljudske žrtve iako se to uvijek tako otvoreno ne vidi. Ekonomisti, ne samo argentinski, smatraju da su za današnje stanje krivi i međunarodne financijske institucije i, poglavito, MMF. Neblagovremena reakcija financijskih institucija dovodi do kolapsa. Uvijek je to tako. Sjetimo se samo meksičke krize iz osamdesetih godina. Tada je FED spasio Meksiko od bankrota. Novi argentinski predsjednik, iako u celofanu, proglasio je bankrot Argentine do kraja prvog tromjesječja slijedeće godine. Ovako ili onako stvari će se posložiti. Ono što je jasno svakom makroekonomisti je činjenica da je škola koju zagovara MMF pala na ispitu. Nije prvi put. Vjerojatno nije ni posljedni put. Zemlje ovisnice o stranom kapitalu će uvijek slušati, milom ili silom, MMF koji funkcionira u skladu sa odrednicama kapitala odnosa. To rade i sve međunarodne institucije. Uvijek je to tako bilo; bar od uspostve svjetskog imperija Velike britanije u XVIII stoljeću. Posljedice su jasne i brutalnije danas nego što su to bile jučer. Nelinearnost vremena, njegovo progresivno ubrzavanje, gubitnike čini konačnim i tu se nikakvim tržišnim postulatima stvari ne daju promijeniti. Uostalom još je Adam Smith sugerirao da se strojevi iz Škotske presele u Englesku jer je tamo veća produktivnost. Od tada se ništa nije promijenilo.

Da bi čitaoci bili informirani i da bi slučaj Argentine promotрили s mojom dozom zabrinutosti valja podsjetiti:

- Argentina je veća gotovo pedeset puta od Hrvatske (2,8 milijuna kvadratnih kilometara),
- Argentina ima 34,7 milijuna stanovnika što je osam puta više nego što ih ima Hrvatska,
- GDP po stanovniku je u 1995. godini iznosio 8.000 \$ dolara što je gotovo dvostruko više nego što ga ima Hrvatska,
- početkom Drugog svjetskog rata Argentina je bila među najrazvijenijim zemljama na svijetu.

Usporedba sa Hrvatskom je da čitalac shvati da je Argentina neuporedivo važnija zemlja za svijet od Hrvatske. Konačno i danas je aktualna Monroeova doktrina iz 1823. godine koja je obznanila, urbi et orbi, da je Sjeverna i Južna Amerika interesna sfera SAD krilaticom: «Amerika Amerikancima». Od tada je to tako i tako će biti.

Argentina se je godinama vezala za dolar. Argentinski pezo je aprecirao i održavan je po cijenu rasta duga prema inozemstvu. Dug je dosegao 136 milijardi dolara (mjesečno servisiranje iznosi milijardu dolara) što iznosi oko polovine nacionalnog bruto proizvoda. Dalje se je u zaduženje nije moglo ići. Pored toga, strani kapital, koji je plah kao srna, «nanjušio» je nadolazeće probleme i – pobjegao. Ostalo je ekonomski devastirana privredna struktura koja naprosto nije mogla izdržati (amortizirati) bjeg kapitala. Konačnu će cijenu platiti radništvo i srednji sloj. Međunarodne institucije će pooštriti kriterije financijske podrške i nadnice će ubrzano padati kako bi kapital došao na svoje.

To je posljedica kada ne postoji koncepcija i strategija razvoja. Argentina se je prepustila tržišnim silnicama. Kada neka zemlja sebi ne postavi jasne ciljeve tada odista nije jasna ekonomska uloga države u odnosnoj zemlji. Nažalost Hrvatska ima isuviše «sličnosti» u ponašanju sa argentinskim slučajem da se ne bi zabrinjavali.

I da ne duljim, želim naglasiti da je prošlo vrijeme desetogodišnjeg booma i da su SAD u

Slijedeći,molim!

Autor Guste Santini

Ponedjeljak, 24 Prosinac 2001 22:56

recesiji. Postojeći stupanj globalizacije jasno pokazuje da su i Evropska unija, odnedavno, i Japan, godinama, u recesiji. Kako globalizacija znači dobitak za jače i učinkovitije to je i kriza ponajprije usmjerena na manje razvijene. Dužnici u koje spada i Hrvatska probleme će osjetiti u punoj mjeri. Kriza možda ne izgleda tako strašno dok mi radimo, ali kad jednom izgubimo posao tada kriza i za nas dobija svoju pravu sliku.

Zaključujem, Argentina je početak priče. Svakim danom možemo očekivati novi slučaj. Vjerojatno će i slijedeći slučaj biti zemlja koja je «poslušno» primjenjivala recept MMF-a. Slovenija pokazuje kako je moguće i drugim putevima ostvariti pozitivan rezultat i tako postati ravnopravni partner s zemljama razvijenog svijeta. Hrvatska još ima šansu. Prvi je korak odlučno sporovđenje konceptualne promjene ekonomske politike jer nas postojeća filozofija neumitno vuče u kolaps.